

Predmet: Srebrenica II

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 9/21

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142, st. 1 KZ SRJ

Optuženi: Milenko Živanović

Glavni pretres: 31. 10. 2023.

Ispitivanje svedoka Milomira Nastića

Svedok odbrane Milomir Nastić svedočio je na okolnosti po čijim naredbama je postupao tokom juna i jula 1995. godine, za vreme boravka na području Srebrenice i Žepe. Objasnio je da je početkom aprila 1995. godine primio dužnost komandanta Milićke brigade, a na tu funkciju ga je postavio optuženi kao komandant Drinskog korpusa. Zadatak brigade bila je zaštita rudnika boksita i okolnih srpskih sela. Snage UNPROFOR-a koje su se nalazile na tom području omogućavale su nesmetanu cirkulaciju oružja između zaštićenih zona Srebrenice i Žepe. U junu 1995. godine, tadašnji komandant 28. divizije Armije BiH major Bećirović izdao je naređenje da se formiraju diverzantske grupe i deluju po dubini teritorije, da vrše destabilizaciju i napadaju srpska sela. Napadajući srpska sela, ubijali su civile vrlo surovo, odsecanjem glava i nabijanjem na kolac. Zbog njihovih učestalih dejstava, očekivao se i napad na Miliće. Jedini način zaštite srpskog stanovništva bilo je presecanje veze između Srebrenice i Žepe, pa je organizovana akcija „Krivaja 95“. Njen zadatak je bio da se izvrši razdvajanje zaštićenih zona, mada one nikada nisu bile u granicama koje su određene Rezolucijom UN, nego znatno veće. Takođe, nisu bile ni demilitarizovane jer, da jesu, ne bi se iz njih izlazilo i napadalo na srpsko civilno stanovništvo. Po naređenju Radislava Krstića, komandu nad Milićkom brigadom preuzeo je pukovnik Milanović, koji je posle Srebrenice krenuo na Žepu. Tokom trajanja akcije nije nigde video optuženog, još u fazi pripreme operacije osećalo se da njom komanduje Radislav Krstić, koji je komandovao i borbenim dejstvima. Prvu naredbu od Krstića dobio je kada su 2. jula 1995. godine krenuli u izviđanje. Operacija „Krivaja 95“ jeste odluka optuženog, ali njom nije bilo predviđeno da se uđe u Srebrenicu, već je to Krstićeva odluka. Koliko je svedoku poznato, muslimanski civili su tokom 12. i 13. jula 1995. godine videli spas u kretanju sa svojom vojskom. Oni su tražili da se prebace iz Potočara u Kladanj. O sastancima u hotelu „Fontana“ ima saznanja samo iz medija, jer u tim događajima nije učestvovao.

Ispitivanje svedoka Milana Jolovića

Svedok odbrane Milan Jolović svedočio je na okolnosti razgovora sa optuženim u Vlasenici. U vreme kritičnih događaja u leto 1995. godine bio je komandant Snaga za brze intervencije u sastavu Drinskog korpusa i primao je komande direktno od komandanta korpusa. Bio je angažovan u operaciji „Krivaja 95“, čiji je cilj bio razdvajanje zaštićenih enklava Srebrenica i Žepa. Naređenje za ulazak u Srebrenicu dobio je direktno od Ratka Mladića. Pre početka akcije, svratio je u kancelariju kod optuženog, koji mu je tom prilikom rekao „ne dirajte osinjak“ misleći na Srebrenicu. Tokom akcije vođene su borbe sa 28. divizijom Armije BiH, ali su dolaskom u Srebrenicu zatekli oko 30.000 civila. Iz Srebrenice je prebačen u Žepu. Na Petrovdan, 12. jula 1995. godine, na putu za Žepu, svratio je u Vlasenicu u kuću Zvonka Bajagića, gde je zatekao optuženog, kome je tom prilikom poklonio svoju motorolu s posvetom koju je urezao nožem. Svedok je objasnio pisanje zapovesti rekavši da komandanti pišu svoje zapovesti na osnovu naređenja više komande. U prve tri tačke zapovesti vrši se upoznavanje s naređenjem više komande, a tek u četvrtoj ide odluka komandanta. Odnosno, u prve tri tačke navodi se želja više komande, a u četvrtoj se navodi ono što je komandant sam odlučio. Od optuženog nikada

nije dobio naređenje da se atakuje na civilno stanovništvo. Radislav Krstić je 5. jula 1995. godine *de facto* bio komandant Drinskog korpusa.

Sudsko veće je usvojilo predlog Tužilaštva da se u nastavku dokaznog postupka ispituju svedoci na okolnosti odlaska iz svojih kuća u Srebrenici, kao i predlog odbrane da se izvrši uvid u iskaz svedoka Miroslava Deronjića koji je dao pred Haškim tribunalom u postupku protiv Slobodana Miloševića.

Sledeći glavni pretres zakazan je za 5. decembar 2023. godine, s početkom u 10 časova.

Fond za humanitarno pravo